

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. VII. Fit periculum de propositione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

tiohem hanc, id genus, medicamenti
est illicitum huic fæminæ

65. Minor patet: tum quia supponimus, id nõ facere ex intentione fanitatis, sed ex intentione vitandæ infamiæ, aut occisionis; & idem est procurare, ac intendere. Tum etiam, quia non solum procurat ali- quid is, qui ponit media certo effi- cacia, sed etiam is, qui ponit media, probabiliter efficacia, sive quæ probabiliter habebunt effectum. Sic non solum procurat simoniace beneficiũ Ecclesiasticum, qui paciscitur de pretio; sed etiam, qui adhibet intercessores, qui consequantur eiusmodi emptionem, aut pactum: cum tamen intercessio soleat esse solum probabiliter efficax. Fæmina ergo, quæ sanguinem emittit eo fine, vt abortiatur; quamvis sanguinis emis- sio non sit medium omnino efficax ad abortum, vere illum procurat.

66. Dices. Non procurat effec- tum, qui ponit causam per accidens: sed emissio sanguinis est causa per accidens abortus: ergo fæmina præ- gnans, quæ ponit talem causam per accidens, non procurat abortum.

67. Respondeo distinguendo maiorem: non procurat effectum, qui ponit causam per accidens, [ex intentione consequendi effectum,] nego; [absque ea intentione] omitto. Sic enim in 2. part. Crif. Theol. disp. 43. cap. 1. num. 6. docui, quando ponitur causa per accidens pollutionis ex intentione habendi talem pollu- tionẽ, esse pollutio- nẽ volitam in tali causa.

CAPVT VIII.

*Fit periculum de propositio-
ne. 35.*

SUMMARIVM.

*Quomodo hæc propositio speculativa
respiciat praxim. num. 68.*

*Dilemate convincitur falsitas propo-
sitionis. num. 69.*

*Qua ratione non sit probabilis defec-
tu fundamenti? num. 70.*

*Quo pacto aduersetur Evangelio cir-
ca Sanctum Ioannem Baptistam?
num. 71.*

*Qua ratione aduersetur alijs texti-
bus Sacra Scriptura? num. 73.*

*Ostenditur pravitas consequentiæ con-
sente in propositione damnata.
num. 74.*

68. **P**ropositio 35. ex damnatis est: Videtur probabile, om- nem fatum, quandiu in utero est, carere anima rationali; & tunc pri- mum incipere eandem habere, cum paritur; ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium com- mitti. Quæ propositio licet specula- tiva videatur; ea tamen a suo Au- thore ordinatur ad consequentiam practicam, scilicet ne peccatum pro- curandi abortum, dicatur esse ho- micidium; & vt probabile sit, fa- cientem abortum nõ incurere irregularitatem ex homicidio pro- venientem.

69. Et quidem prima pars pro- positionis speculativa non est dicen- da opinio, sed delirium; pugnat enim contra evidentiam oculorum. Nam vel infusio animæ rationalis requi- rit totum tempus novem mensium, vel non requirit? Si primum; infe- ro: ergo quando infans nascitur sep-

ooo timo.

timo, quinto, aut quarto mense non nascitur cum anima rationali. Quæ consequentia evidenter inferitur, cū sit evidenter falsa; videmus enim in infantibus sic in lucem editis evidētia signa animæ rationalis. Si vero dicatur secundum, nempe infuſionem animæ rationalis non requirere novem menses, sed quinto, aut quarto mense infundi; evidēter inferitur, infundi animam rationalem, antequam adveniat tempus pariendi.

70. Est etiam delirium, quod dicatur probabile; quod nullo gravi fundamento innititur. Nam ad essentiam probabilitatis fundamentum grave requiritur, illud quidem dignum existimatione prudenti.

71. Maximum autem delirium esse convincitur ex eo, quod adversetur pluribus locis Sacra Scriptura. Nam Luc. 1. dicitur de Ioāne Baptista in utero matris existente: *Vt audivit salutationem Mariae Elisabeth, exultavit infans in utero eius.* Neque potest responderi, habuisse tunc animam sensibilem, non autem rationalem, & ratione animæ sensibilis potuisse exultare: tum quia ea vox *infans* attribui non potest animæ irrationali, quale esset, si non haberet animam rationalem, sed solum sensibilem. Tum quia postea dicit Elisabeth, *exultavit in gaudio;* gaudium autē nō convenit supposito irrationali. Et id multo urgentius convincitur ex verbis Angeli ad Zachariam dicentis: *Et Spiritu Sancto replebitur ad huc ex utero matris sue:* nisi enim haberet animam rationalem, non potuisset Spiritu Sancto repleti existens in utero matris. Et ideo pro sententia, quæ asserit, Ioannem præventum gratia habuisse usum rationis ad cognoscendum, & adorandum Redemptorem, P. Ioannes Maldonatus in Luca cap. 1. num.

153. refert, singulorum locis citatis; Mald. Irenæus, Origenes, Cyrillus Hierosolymitanus, Ambrosius, Hieronymus, Authorem operis imperfecti, Chrysostomum, Maximum, Chrisostomum, Bernardum, Theophylactum, & Euthimium.

72. Dicere autem, quod per miraculum Ioanni infusa fuit anima rationalis existenti in utero, ridiculum est; cum absque necessitate, & absque fundamento non sint adstruenda miracula in generatione naturali. Deinde cum Angelus dixit Zachariæ: *Spiritu Sancto replebitur ad huc ex utero matris sue;* Zachariæ, qui dubitavit de prole vaticinata, ob sterilitatem Elisabethæ, multo magis dubitaret de repletionē Spiritus Sancti, si puer in utero non haberent animam rationalem; resisteret enim Angelo arguens; quomodo possit Spiritus Sanctus replere animam non rationalem, sed duntaxat sensibilem?

73. Deinde adversatur eis textibus Genesis cap. 25. & Apostoli ad Rom. cap. 9. de duobus parvulis Esau, & Jacob, qui *collidebantur in utero matris.* Tum quia Scriptura in eo loco Genesis eos vocat absolute parvulos, quod nomen nati quam Scriptura attribuit, nisi individuis rationalibus. Præterea de ijs ait Paulus loco cit. *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent, aut mali.* Et quamvis vera sit propositio, quæ dicit: [Equi, & Leones nihil boni egerunt, aut mali morales,] incongrue, & improprie loqueretur Paulus, si id non affirmaret de eisdem subiectis, qui postea acturi essent aliquid boni, aut mali. Quod satis significatur per eam dictionem *nondum*: de eisdem enim subiectis dicit, *nondum egisse aliquid boni, & mali, quæ postea agere possent aliquid boni aut mali.* Quomodo

modo autem essent eadem subiecta in utero, & extra uterum, non composita ex anima rationali in utero; extra illū cōposita ex animarationali?

74. Quod attinet ad consequentiam, quæ in ea propositione inferitur, nempe: *Consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi*; ea quidem est indigna viro Dialecticæ perito. Etenim etiam si esset probabile, non infundi animam ratiolem, nisi in ipso momento partus; adhuc reus esset homicidij, qui paulo ante partum efficeret abortum. Quod sic ostendo. Dum probabile est, hominem esse mortuum, & probabile est, esse viuum, non licet pugione illum configere, essetque reus homicidij, qui sic configeret. Quare? Quia eo ipso exponitur periculo probabili occidendi hominem. Nam (vt loquitur P. Suarez disp. 18. de censuris sect. 3. num. 16.)

In moralibus eiusdem malitia est, constituere se voluntarie in morali periculo, & proximo committendi aliquod crimen. & committere illud. Sic etiam si probabile est, id, quod à longe video, esse suppositum humanum, & probabile est esse feram; homicidij reus ero, si telum in illud conijciam; quia sic me constituo in probabili periculo proximo occidendi hominem. Vt late ostendi in 3. part. Cris. Theol. disp. 56. cap. 3. art. 2., & prius in 1. part. Cris. disp. 15. cap. 4. art. 2. num. 185. Eodem ergo modo, si probabile esset, puerum in utero præditum esse anima rationali; & ita existentem vulnerarem læthaliter (potione, an gladio, nihil interest) periculo probabili proximo me exponerem occidendi hominem, ideòque reus essem homicidij.

75. Sicut ergo hæc est prava consequentia: *Probabile est illud, quod à longe video esse feram, non*

hominem, ergo qui illud sagitta confixerit, licite operabitur, & non erit reus homicidij; eodem modo hæc est pessima consequentia: *Probabile est, fatum in utero non esse rationalem: ergo qui illum læthaliter vulnerat, non est reus homicidij.*

DISERTATIO XXIII.

An sint aliqua causa excusantes furtum, aut subreptionem famulorum, aut restitutionem consulentis furtum?

C A P V T. I.

An furtum excusari possit à culpa ratione alicuius necessitatis.

1. **Q**uia quatuor sequentes propositiones pertinent ad tractationē de furto, placuit eas sub vna disertatione continere. Igitur trigessimæ sextæ propositio ex damnatis hæc est: *Permissum est furari, non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi.* Et quidem de hac materia late egi in 1. part. Cris. Theol. disp. 20., & in 3. part. disp. 56. cap. 8. art. 6., & disp. 57. cap. 3. art. 6. à num. 150., & disp. 80. cap. 1. In quibus locis late explicui discrimen inter necessitatem extremam, gravem, & communem: & etiam quæ dicantur bona superflua naturæ, & quæ superflua statui, & ex quibus superfluis teneantur divites opitulari indigentibus. Et quia hæc materia latissima est, eam coarctabo ad ea solum